

Csak egy kicsit másképp

Lennert Géza fotográfiái

a Kerengő Galériában
Budapest, 2011. szeptember 5.

A csend világa, Kornati, 1982.

A fedlapon: Polaroid SX-70: Rita és Tünde, 1989.

Nemzeti Táncszínház – Kerengő Galéria
Budapest 1., Színház utca 1-3.

Csak egy kicsit másképp

Lennert Géza fotográfiái

A kiállítás megtekinthető
2011. szeptember 5-étől október 2-áig

Csak egy kicsit másképp

Lennert Géza fotográfiai
Nemzeti Táncszínház – Kerengő Galéria
Budapest 1., Színház utca 1-3.

A kiállítás megtekinthető
2011. szept. 5-étől okt. 2-áig

Szervezők:

Nemzeti Táncszínház, Budapest;
Szerbiai Fotószövetség, Belgrád;
Vajdasági Fotószövetség, Újvidék
és a Vajdasági Magyar Felsőoktatási
Kollégium, Újvidék

Operatív szervezők:

Török Jolán, a Nemzeti Táncszínház
igazgatója és Kotsis Ágota, a Nemzeti
Táncszínház művészeti koordinátora
valamint Eifert János fotóművész,
AFIAP, EsFIAP, a Kerengő Galéria
művészeti vezetője, Budapest
és Juhász László fotóművész, Budapest

A katalógust kiadja:

Vajdasági Magyar Felsőoktatási
Kollégium, Újvidék (felelős vezető
dr. Csányi Erzsébet elnök)
Vajdaság Autonóm Tartomány
kormányának támogatásával.

Katalógusszöveg:

Fekete J. József esztéta, Zombor
(angol ford.: Lennert Ágota, Békéscsaba)

Katalógus formatervezése és tördelése:

Buzás Mihály, Újvidék
Nyomtatta: Multidizajn, Újvidék;
250 példányban

Kányádi Sándor:

Önelőhívás

*Hitek, babonák, hagyományok,
elvek, célok, meztelen lányok,
álmok;*

*múlt, kenyérgond, fiam jövője,
az erkölcs s a törvény gögje,
csődjé;*

*versek, hiúság, csömör másnap,
– mozdult-kép, mit halálba mártnak –:
látzat.*

(1967)

*Könyvvel és
szöveggel
Kányádi Sándor
bácsi
Budapest, 2008. október*

Jó Pajtás

MAGYAR SZÓ

Csak egy kicsit másképp

Lennert Géza fotográfiái

a Kerengő Galériában

Lennert Géza legfiatalabbbként szerezte meg a fotóművész címet az egykori Jugoszlávia területén. Munkáját az elismerés nem zárta valamiféle fotográfiai „akadémizmus” keretei közé, hanem főlszabaddította alkotói kreativitását, ösztönözte kísérletező kedvét. Technikáját és tematikáját tekintve eleve sokoldalú művész, aki folyton a hazai és nemzetközi fotós tapasztalatok meghaladására törekedett. Kiállítása a több mint négy évtizeden átívelő munkásságának néhány ilyen korábbi és mai kísérletező-újító szegmensét szemlélteti.

Szűkebb pátriája, a Vajdaság területén a legelső között kezdett víz alatti fotókat készíteni, még jóval a fényképezés digitális éráját megelőzően. A korban divatos, hangsúlyos szociofotók, az urbánus világ elidegenedését megjelenítő kompozíciók, markáns jellemrajzokat ábrázoló portrék, a mindig népszerű aktok képi világa mellett egy teljesen új közeget és az előbbiektől merőben eltérő hangulatot fedezett fel: az őstermészet és az ember egykori, ma is óhajtott harmóniáját. Emellett a fotóst próbára tevő kihívást is, hiszen a fény másképpen működik a víz alatt, más a fizikája, mint a levegőben. Ugyanakkor az emberi test is eltérő módon viselkedik ebben a közegben, ráadásul modellbeállításról szó se lehet, legyen az akár a tenger élőlénye, akár a víz alatti világ felfedezője, illetve az emberi test és a környezet szépségét akcidentális kompozícióban megjelenítő nő a tenger vizében.

Az emberi test volt leggyakoribb témája Lennert Géza polaroid médiumra készített fotóinak is. A ma már ismeretlennek számító, 1981-től nem gyártott Polaroid SX-70 jelzésű kamerával készített instant főlvételek esetében az alkotó számára maga a médium jelentette a kihívást. A polaroid főlvételek ugyanis egyszerűek és megismételhetetlenek, egyetlen negatívról egyetlen pozitív készül a kettő között gyárilag elhelyezett előhívó és rögzítő vegyszerek hatására. A kamera beállításán kívül a fotós nem avatkozhat be a kép létrehozásába. Illetve dehogynem: a bemutatott polaroid főlvételek zöme manipulált, a fotós még az előhívás idején dörzsöléssel, kaparással, mechanikai befolyásolással módosította a főlvetel felületi struktúráját. A kép ikonográfiai tartalma így jószerével érintetlen maradt, viszont a hordozó olyan anyagi-felületi módosításokon ment keresztül, amelyek természeténél fogva nem jellemzők a médiumra. A beavatkozások

révén Lennert fotói az egyediségük, egyszerűségük, megismételhetetlenségük, sokszorosíthatatlanságuk mellett a képtér személyes kisajátításának, művészi befolyásolásának karakterjegyeit is magukon viselik. Természetesen más fotósok is használták az instant kamerákat és filmeket, ám Lennert Géza tőlük kicsit másképpen, a képzőművészet egyéb irányiba tágtván ki a fényképezés határait. Bemutatásra kerülő munkái 2–4 képből álló sorozatokba rendeződnek, és jobbára a testművészet felé közelítenek. Polaroid főlvételei egy-egy cselekvés, történet fázisait örökítik meg, narratív struktúrájú képsorokat alkotnak. Gyakori a főlvételek tónuscsökkentése (színes megvilágítás, túlexpozíció) és a kamera bemozdítása, ami a színes képeken gyengéd effektusokat hoz létre. Polaroid aktjai is ebben a stílusban készültek.

Talán nem meglepő, hogy a kiállítás harmadik egységét képező Reflexiók (itt visszatükröződések értelemben) sorozat tárgya is a női akt. Csakhogy, amíg az analóg korszakban készített víz alatti fotókon a női testet a víz nyomása gyúrta és deformálta, a beeső fény vont rá márványerezetet, vagy a víztükör és a légkör határvonalán lejátszódó fénytörés eredményezett irreális figurát, addig ezeken a digitális fotókon a női test képe folyik szét a víz tükrén. Higanyként, zabolátlanul, öntörvényű szabadsággal, miközben a képfelületek torzulása mögött mintha Salvador Dalí szétfolyó kompozícióinak ritmusa dobogna. A víz alatti fotók a néma harmóniát jelenítik meg, a víztükör visszatükröződései pedig mintha zajos muzsikára állnának váratlanul váratlanabb halmazokba, formákba, kontúrokat föllülíró, lüktető árnyalatokba. Csillámló, szétfolyó testjegyek képződnek meg a vászonként, mintegy alapul szolgáló, de voltaképpen a reflexiókat generáló vízfelületen, szabad teret nyitván a természet és a művészet autopoetikus (önteremtő) akcidentálisának, esetenkénti változékonyságának, ami merőben más koncepció, mint Dalí szétfolyó órai esetében megfigyelhető intellektuális alapú szürrealizmus.

S amíg a főlvételeket vizsgálja a néző, ne feledje, Lennert Géza alkotásait nem Photoshop révén generálta – noha a számítógép használata az utómunkálatok esetében szükséges volt –, amit a kiállításon lát, mind valódi fotó. Csak egy kicsit másképp fotó.

FEKETE J. József esztéta,
a Magyar Művészeti Akadémia tagja

Just a little bit differently

Photographies of Géza Lennert in Kerengő Gallery

Géza Lennert got the Master of Fine Art Photography title as the youngest in the area of former Yugoslavia. The acknowledgement did not lock his work between the frameworks of some kind of photography academism, but freed his creator creativity, motivated his experimenting attitude. Observing his technique and his syllabus, he is a multi-faceted artist, who constantly aimed for exceeding domestic and international photographer experiences. His exhibition demonstrates some earlier and today's experimenter-innovator's segments of his more than four decades lasting work.

On the territory of Vojvodina, his narrower motherland, he started taking underwater photos between the first ones, far before the digital era of the photography. Beside the stressful sociophotographies, which were trendy at the period, compositions displaying the urban world's alienation, portraits depicting sharp character studies, and the always popular pictorial world of nudes, he discovered a totally new medium, an entirely different feeling than the previous ones: the former, but still desired harmony of the ancestor nature and man. Beside this he discovered the challenge testing the photographer, because the light works some other way under the water, it has different physics than in the air. At the same time the human body behaves on a different manner in this medium, moreover a model setting there may not be possible, even if it's the living creature of the sea, even the explorer of the world under the water, or a woman displaying the beauty of the human body and the environment in a random composition in the water of the sea.

The human body was the frequentest topic of Géza Lennert's photos put on a Polaroid medium. In the case of photographs made by the today already unknown, from 1981 not produced Polaroid SX-70 marked camera, the medium himself meant the challenge to the creator. Polaroid snapshots are one-time and unrepeatable, from one single negative one single positive is being made, due to developer and fixing chemicals, which are industrially placed between them. The photographer can not intervene in the formation of the picture apart from the setting of the camera. Or rather of course: the bulk of the introduced Polaroid snapshots are manipulated, the photographer on the time of the developing modified the surface structure of the picture with rubbing, scabbling and mechanical influence. That's how the iconographic content of the picture prac-

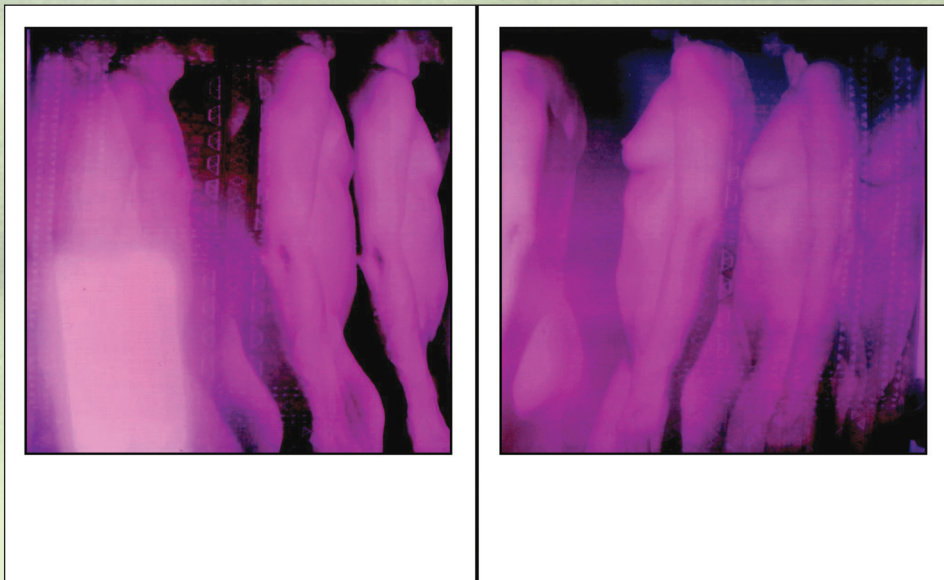
tically stays untouched, on the other hand the carrier went through some material-surface modifications, that are inherently not typical of the medium. Through the interventions, photos of Lennert are beside that they are individual, onetime, unrepeatable, multiple, they are holding on themselves the characteristics of the personal expropriation of the picture space, also the artistic influence. Certainly other photographers also used the instant cameras and films, though Géza Lennert did it in a little bit different way from them, expanding the borders of the photography into the other directions of fine arts. His exhibited works are arranged into 2-4 picture series and mostly they approach towards the body art. His Polaroid photographs record the phases of an act, a happening, they form picture sequences with a narrative structure. The tone reduction (coloured illumination, over exposure) of the snapshots and the camera moving is frequent, what creates tender effects on the coloured pictures. His Polaroid nudes were being made in this style.

Maybe it's not surprising, that the object of the third unit of the exhibition, named *Reflexiók* (meaning reflections here), are the female nudes. However, while on the underwater photos taken in the analogous era, the pressure of the water crumpled up the female body and deformed it, the infiltrating light pulled marble veins over it, or refraction took place on the borderline of the water surface and the atmosphere produced unreal figure, while the picture of the female body runs on the mirror of the water on these digital photos. As mercury, impetuously, with an autonomous freedom, while behind the distortion of the picture surfaces, as if the rhythm of Salvador Dalí's diffusing compositions would throb. The underwater photos display the dumb harmony, the reflections of the water surface seem to stand by noisy music at unexpected sets, forms, throbbing nuances overwriting outlines. Glittering, diffusing body signs form as the linen on the water surface, generating the reflections actually serving as a basis, unlocking open space to the nature's and the art's autopoetical (self-creating) suddenness, their occasional variability, which is an entirely other concept, than surrealism with an intellectual basis which can be observed in the case of Dalí's exuding clocks. And while the spectator examines the uptakes, let not forget that Géza Lennert did not generate his creations through Photoshop – although the computer's usage was necessary in the case of the supplementary works -, what one sees on the exhibition, that's all real photo. Just a little bit differently photo.

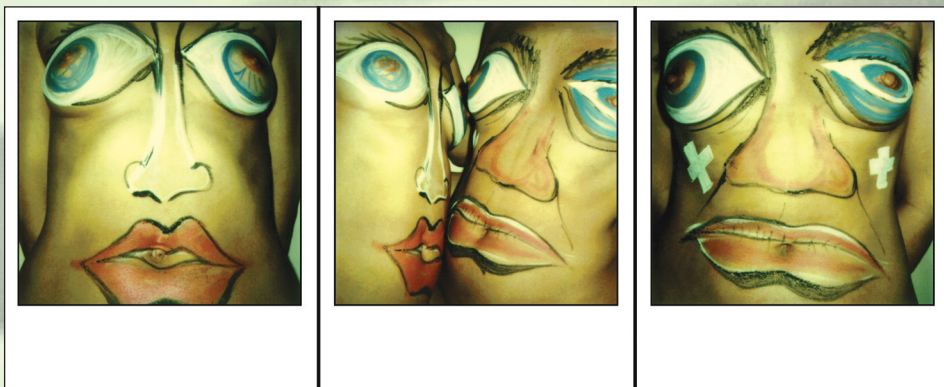
József J. FEKETE

member of the Hungarian Academy of Arts

Lennert Géza: Csak egy kicsit másképp

Polaroid SX-70: Mozgás-diptichon, 1980.

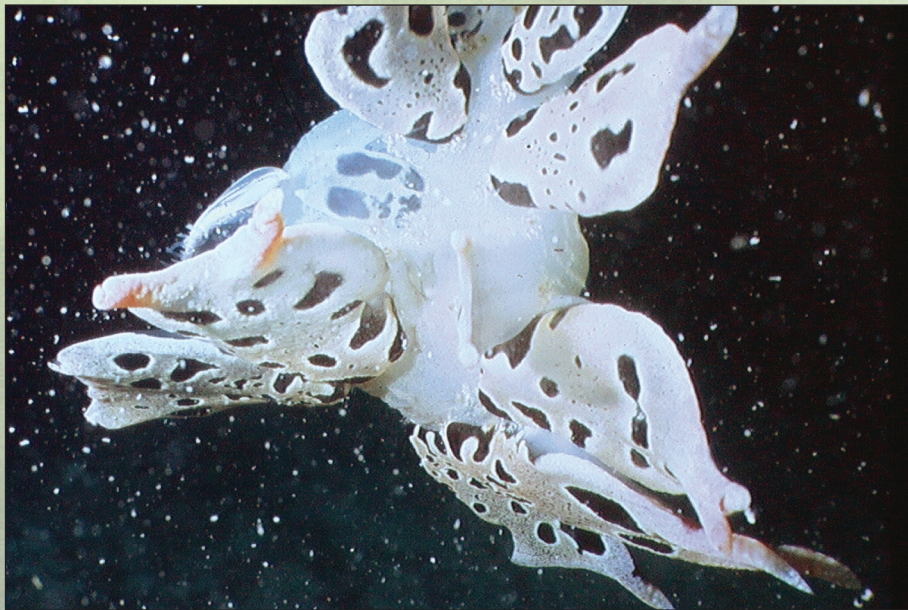

Polaroid SX-70: Arcok, 1980.

Polaroid SX-70: Kivilágosodás, 1980.

Lennert Géza: Csak egy kicsit másképp

A csend világa: Aplisia, 1984.

A csend világa: Körtánc, 1986.

Lennert Géza: Csak egy kicsit másképp

A csend világa: Divna Ivanišević, 1982.

A csend világa: Octopus vulgaris, 1991.

Lennert Géza: Csak egy kicsit másképp

Reflexiók – Dávid Júlia, 2011.

LENNERT Géza (Budapest, 1952. aug. 24.): fotográfus

Újvidéken fejezte be az általános iskolát és a vegyészeti technikumot (1971). Kitanulta a fényképezőmesterséget (1977), majd Nagybecskerekken a Műszaki Főiskolán vegyész-technológus üzemmérnöki oklevelet szerzett (1978). Szabadfoglalkozású fotográfusként, sajtófotós-ként és újságíróként dolgozott mintegy húsz évet. Az Újvidéki Televízió operatőrasszisztense (1979–1981). A Jó Pajtás fotóriporter-újságírója (1981-től). A jugoszláviai magyar gyermeklapokat, a Mézeskalácsot és a Jó Pajtást kiadó Amicus – Jó Pajtás Kft. igazgatója (1996-tól). A Jó Pajtás és a Mézeskalács fő- és felelős szerkesztője

(2000–2007), most ugyanott felelős szerkesztő. 1969 óta foglalkozik művészi fényképezéssel, kiállításokon 1971 óta vesz részt. Kb. 40 önálló és mintegy 500 belföldi és külföldi kiállításon szerepelt képeivel. Jelentős szakembere a víz alatti fotózásnak és az aktfotózásnak. Több mint száz díjat kapott. Sok éven át az újvidéki Branko Bajić Fotóklub Elnökségének tagja és a Jugoszláv Fotószövetség Elnökségének tagja, az ország szétesése után a Szerbiai, valamint a Vajdasági Fotószövetség művészeti tanácsának szakértője, előadó, oktató, számos bel- és külföldi fotókiállítás válogatója és zsűritagja. Díjai: Újvidék város Nagykörúsi Díja (1974), a Fotóművészet Mestere (1979), Aranylencse Díj (1976, 1978, 1980), Artist FIAP (Nemzetk. Fotóműv. Szövetség, 1979), Tošo Dabac Plakett (1991), Excellence FIAP (2004). Főbb kiállításai – önálló: Novi Sad (Újvidék) 1973 és 2010 között többször, Gödöllő (Magyarország); Lovran (Horvátország); Bajsa (Szerbia); Doboj (Bosznia); Kaposvár (Magyarország); Ribarevo (Szerbia); Zenta (Szerbia); Baja (Magyarország); Szabadka (Szerbia); Temerin (Szerbia); Belgrád (Szerbia); Nagybecskerek (Szerbia); Újsóvé (Szerbia); Kavilló (Szerbia); Budapest (Magyarország); Zágráb (Horvátország); Plovdiv (Bulgária); Nagyvárad (Románia); Leskovic (Szerbia); Craiova (Románia); Ada (Szerbia); Čačak (Szerbia); Maribor (Szlovénia); Zombor (Szerbia); Zsigárd (Szlovákia); Tuzla (Bosznia); Szeged-Sziki (Magyarország); Marosvásárhely (Târgu Mureș, Románia); Szentés (Magyarország).

BALÁZS-ARTH Valéria
lexikonszerkesztő, Budapest

KÖSZÖNŐSZAVAK

Megköszönöm mindazok fáradozását, türelmét és megértését, akik szóval, jó tanáccsal, cselekedettel, modelleként vagy anyagiakkal az elmúlt mintegy 40 évben támogatták azon igyekezetemet, hogy a fotográfia zegzagos útvesztőiben botorkálva valamiféle vizuális/esztétikai értéket hozzak létre.

Legelőször szüleimnek, Lennert Antalnak és Vieszt Saroltának, valamint szerkesztőségi kollégáimnak, de életem sok más részvevőjének is – íme egy csokor a sok név közül, bármilyen sorrend és az elérhetetlen teljesség igénye nélkül: Ilija Drndarević, Dormán László és Dudás Anikó, Ifjú Gábor, Gavriilo Grujić, Kosovka Štikavac, Biljana Baraktarević, Lipták Zsuzsanna, dr. László Zoltán, Borivoj Miroslavljević, Móricz Erzsébet, Dobrányi Zsuzsa és Balogh Tibor, Mirjana Bašić, Kincses Károly, Nada Komlenović, Dušan Anđelković, Vesna Nikolić, Dudás Károly, Mélykúti Eszter, Németh Ferenc, Branimir Karanović, Rövid Eleonóra, Sok Kornélia, Lovas Fruzsina, Nataša Stojanović, Buzás Mihály és Márta, Engelsberger Majda, Lennert Ferenc, Juhász László, Kemal Hadžić, Jäger Ildikó és Horváth Miklós, Dejan Dizdar, Lovász

Eszter, Tímár Péter, Samira Dingeldorn, Ivan Karlavaris, Tóth Szabolcs és T-né Trucka Anna, Nagy Béla-Cincuri, Dragoslav Mirković, Eifert János, Juhász Attila, Milorad Đurić, Török Gáspár, Dragoljub Tošić, Bordás Győző, Tea Rot és Toma János, dr. Pajzerné Alfási Tünde és Alma Lilla, Vasa Bugarski és Zorica Niškanović, Beretka Angéla és Danica Žilić, Szécsényi Zsuzsa és János, Branislav Brkić, Tóth Stefan, Rácz Tünde és Nikolett, Szabados Klára, Ispánovics József, dr. Dušan Sekulić, Divna Ivanišević, Raj Rita, dr. Sándor János, Sanja Lukić...

És végül, de nem utolsósorban feleségemnek, Lennert (Diósi) Erzsébetnek, aki immár 30 éve túri azt az állapotot, hogy megosztani kényszerül engem a FOTOGRAFÍÁVAL, valamint lányainknak, Ágotának és Ildikónak, akik ebbe az állapotba már beleszülettek...

LENNERT Géza

ELÉRHETŐSÉGEK:

Lennert Géza, 21208 SREMSKA KAMENICA,
Staroiriški put 137., Szerbia
Tel: +381 64 1908755
e-mail: geza@jopajtas.info
URL: <http://geza.jopajtas.info>

